

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการดำเนินธุรกิจมีการแข่งขันที่ทวีความรุนแรงมากขึ้นทุกขณะ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยแวดล้อมที่เกิดขึ้นตลอดเวลาอันได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ลูกค้า คู่แข่งขันรวมถึงเทคโนโลยีการบริหารงาน เทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีการผลิตใหม่ๆ สถานการณ์ที่เกิดขึ้นส่งผลให้องค์กรจำเป็นต้องมีการปรับตัวโดยการจัดโครงสร้างการบริหารให้มีความยืดหยุ่นเพื่อตอบสนองต่อปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ในสถานการณ์เช่นนี้ผู้บริหารต่างแสวงหาวิธีการเพิ่มความคล่องตัวในการบริหาร รวมถึงการลดต้นทุนการผลิตและลดค่าใช้จ่ายต่างๆที่ไม่จำเป็นลง พร้อมทั้งวางแผนกลยุทธ์ใหม่ที่จะทำให้องค์กรนั้นสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ภายใต้การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้

วิธีการจ้างเหมาแรงงานผ่านการให้บริการของหน่วยงานภายนอกเป็นวิธีการหนึ่งในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ซึ่งเหมาะสมอย่างยิ่งสำหรับองค์กรธุรกิจที่มีวัตถุประสงค์ในการผลิตตามช่วงฤดูกาล รวมถึงธุรกิจที่มีกำลังการผลิตขึ้นในแต่ละช่วงเวลาไม่แน่นอน โดยนอกจากจะช่วยเพิ่มความยืดหยุ่นในด้านกำลังคนและลดต้นทุนในการดำเนินงานแล้วยังก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้ (บริษัท เอส พี ซี บิสซิเนส พาร์ทเนอร์ จำกัด, 2546 : แผ่นพับ)

1. ลดค่าใช้จ่ายในการสรรหาบุคคลากร โดยที่บริษัทผู้ให้บริการจ้างเหมาแรงงานจากภายนอกจะจัดการงานต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลทั้งหมดตั้งแต่การรับสมัคร คัดเลือก ทำการจ้างงาน การปฐมนิเทศ งานแรงงานสัมพันธ์ การอบรมเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงาน การจ่ายค่าจ้างเงินเดือน ติดต่อหน่วยงานราชการและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคล

2. ได้ที่ปรึกษาทางด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์และการฝึกอบรม โดยที่บริษัทผู้ให้บริการจ้างเหมาแรงงานจากภายนอกจะบริการให้คำปรึกษา แนะนำ ร่วมมือและสนับสนุนให้การป้องกันปัญหาหรือแก้ปัญหาของบริษัทผู้ใช้บริการให้ดำเนินกิจการไปได้ด้วยดี

3. เกิดความคล่องตัวในการดำเนินงาน โดยสามารถปรับเปลี่ยนกำลังคนได้ตามความจำเป็นซึ่งเหมาะสำหรับโครงการที่ขยายตัวหรือหดตัวอย่างรวดเร็ว หรืออยู่ในช่วงการผลิตสินค้าใหม่

4. บริษัทให้บริการจ้างเหมาแรงงานจากภายนอกมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายบุคคลที่มีความชำนาญในงานบริหารทรัพยากรมนุษย์ มีประสบการณ์ที่สามารถทำการรับสมัครและคัดเลือกให้ได้พนักงานตามคุณสมบัติที่กำหนด

สำหรับการจ้างแรงงานจากภายนอกในประเทศไทยจะมีลักษณะงานที่สามารถจ้างเหมาบริการได้ทั้งงานที่ใช้แรงงาน งานที่ใช้ทักษะฝีมือและงานทางด้านวิชาการอาทิเช่น งานทำความสะอาด งานรักษาความปลอดภัย งานดูแลสวน ต้นไม้ สนามหญ้าและสวนหย่อม งานยานยนต์ งานบันทึกข้อมูล งานผลิต งานเอกสาร งานธุรการ งานสำรวจและออกแบบ งานก่อสร้าง งานซ่อมบำรุงยานยนต์ งานซ่อมบำรุงทั่วไป งานศึกษาวิจัย งานติดตามประเมินผล งานจัดทำคำแปล งานพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ งานผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ งานสถิติข้อมูลสารสนเทศ งานพัฒนาบุคคล งานตรวจสอบและรับรองมาตรฐาน งานเทคนิคต่างๆรวมถึงงานที่ใช้ความชำนาญเฉพาะด้านเป็นต้น (วุฒิชัย ชิตเจริญ, 2540)

นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูนได้จัดตั้งขึ้นเพื่อสนองนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่4 (พ.ศ.2520-2524) ที่ได้เน้นการพัฒนาอุตสาหกรรมของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งการกระจายการพัฒนาอุตสาหกรรมออกสู่ภูมิภาคต่าง ๆ ทั่วประเทศ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย(กนอ.)ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจสังกัดกระทรวงอุตสาหกรรมจึงได้มีโครงการที่จะจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือขึ้นที่จังหวัดลำพูนมีพื้นที่ทั้งหมด 1,788-3-19.4 ไร่ ใช้เงินลงทุน 358 ล้านบาท(การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, 2546 : ระบบออนไลน์) ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมที่เปิดดำเนินการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือทั้งหมด 65 แห่ง เป็นโรงงานในเขตอุตสาหกรรมทั่วไป 22 โรงงาน เขตอุตสาหกรรมส่งออก 43 โรงงาน ใช้แรงงานจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 37,139 คน นิคมอุตสาหกรรมเป็นแหล่งจ้างงานขนาดใหญ่ถึงร้อยละ73.2 ของจังหวัดลำพูน มูลค่าการส่งออกในปี2545 เท่ากับ46,708 ล้านบาท (จังหวัดลำพูน, 2546 : ระบบออนไลน์) ในปี2546นี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติคาดว่าแนวโน้มอัตราการขยายตัวของเศรษฐกิจไทยจะอยู่ในช่วงร้อยละ3.5-4.5 (จังหวัดลำพูน, 2546 : ระบบออนไลน์) และจากภาวะอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำอยู่ในขณะนี้จะช่วยสนับสนุนการขยายตัวของเศรษฐกิจและภาวะการจ้างงานต่อไป

จากประโยชน์ของการจ้างเหมาแรงงานจากภายนอกดังกล่าวทำให้บริษัทบางแห่งในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือได้เริ่มนำการจ้างแรงงานวิธีนี้มาใช้ และจากผู้ใช้บริการจำนวนเพียงไม่กี่บริษัทในช่วงแรก ปัจจุบันมีบริษัทผู้ใช้บริการแรงงานแบบจ้างเหมาจากภายนอกหลายบริษัทที่สนใจเข้ามาเสนอการให้บริการอาทิเช่น บริษัท เอส พี ซี บิสซิเนส พาร์ทเนอร์ จำกัด บริษัท ทิตาราม เอ้าชอร์ส เซอร์วิส บริษัท เอส เค จำกัด บริษัท โกลเด้น มายด์ เซอร์วิส จำกัด

นอกจากนี้แล้วยังมีอีกหลายโรงงานที่ทำการจ้างเหมาแรงงานแบบชั่วคราวโดยผ่านการให้บริการของผู้จัดหารายย่อยที่ยังไม่มีการจดทะเบียนในรูปบริษัทอีกจำนวนมาก จากการสำรวจสภาพการจ้างงานในภาคอุตสาหกรรมของจังหวัดลำพูนพบว่ายังมีตำแหน่งงานที่ว่างและยังไม่ได้บรรจุอีกจำนวนมากถึง 3,944 อัตรา เพราะคุณสมบัติของแรงงานที่มาสมัครไม่ตรงกับตำแหน่งงาน โดยตำแหน่งงานที่ว่างส่วนใหญ่เป็นพนักงานในฝ่ายผลิต (จังหวัดลำพูน, 2546ก : ระบบออนไลน์) ซึ่งบริษัทผู้ให้บริการแรงงานแบบจ้างเหมาจากภายนอกจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาลำนี้ให้กับโรงงานอุตสาหกรรมได้ แต่ในการนำเสนอบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้ให้บริการแรงงานแบบจ้างเหมาจากภายนอกควรจะต้องมีความเข้าใจถึงความต้องการในด้านต่างๆรวมถึงปัญหาแรงงานที่โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือประสบอยู่ในขณะนี้

ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงความต้องการแรงงานแบบจ้างเหมาจากภายนอกของโรงงานในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ เพื่อให้ทราบถึงปริมาณความต้องการรวมถึงคุณสมบัติในด้านต่างๆของแรงงานที่ต้องการอันจะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ สามารถนำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนประกอบธุรกิจจัดเตรียมแรงงานแบบจ้างเหมาจากภายนอกให้กับโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงความต้องการแรงงานแบบจ้างเหมาจากภายนอกของโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงความต้องการแรงงานด้านปริมาณ ช่วงเวลาและ คุณสมบัติของแรงงานแบบจ้างเหมาจากภายนอกที่เป็นที่พึงประสงค์ของโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ
2. ทำให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวางแผน การจัดหาแรงงานแบบจ้างเหมาจากภายนอกสำหรับโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

นิยามศัพท์

ความต้องการแรงงาน หมายถึง ความต้องการจ้างแรงงานเพื่อนำมาเป็นปัจจัยในการผลิตสินค้าและบริการของโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ ซึ่งจะถูกกำหนดทั้งในด้านปริมาณ ตำแหน่งงานและคุณสมบัติด้านต่างๆของแรงงาน ได้แก่ อายุ เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา สาขาวิชาชีพ ประสบการณ์การทำงาน ความสามารถพิเศษรวมถึงช่วงเวลาการจ้าง ระยะเวลาการจ้างงาน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะงานขององค์กรนั้น

แรงงานแบบจ้างเหมาจากภายนอก หมายถึง แรงงานที่จ้างผ่านผู้ให้บริการจากภายนอกซึ่งทำหน้าที่ในการสรรหา คัดเลือก ฝึกอบรม การจ่ายค่าจ้างแรงงาน รวมถึงดำเนินกิจกรรมการบริหารทรัพยากรมนุษย์ด้านอื่นๆแทนบริษัทผู้ว่าจ้าง ในการศึกษาได้แบ่งแรงงานแบบจ้างเหมาจากภายนอกเป็น 5 ระดับดังนี้

1. ระดับบริหาร เช่น ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ
2. ระดับหัวหน้างานฝ่าย เช่น หัวหน้างานฝ่ายต่างๆ
3. ระดับปฏิบัติการและช่างเทคนิค เช่น พนักงานควบคุมเครื่องจักร
4. ระดับแรงงานทั่วไป เช่น กรรมกร
5. ระดับแรงงานบริการ เช่น พนักงานรักษาความปลอดภัย

โรงงานอุตสาหกรรม หมายถึง โรงงานอุตสาหกรรม 65 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน